

Täysistunto

Keskiviikko 10.11.2021 klo 14.00—17.58

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten lääkitsemisestä annetun lain sekä eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 205/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Avaan keskustelun. Ministeri Leppä, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.29 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Jatketaan samasta aihealueesta. Äsken tuli myöskin kysymyksiä, jotka liittyvät nimenomaan tähän lainsäädäntöön, mitä nyt alettiin käsittelemään. Elikkä tämä on nyt eduskunnalle annettu esitys eläinten lääkitsemisestä ja eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta. Tällä lakiesityksellä, tälläkin, on tarkoitus panna täytäntöön EU:n uusien eläinlääke- ja lääkerehuasetusten edellyttämät kansalliset tarkastukset liittyen lääkkeiden käyttöön. Ja lakien on tarkoitus sitten tulla ensi vuoden tammikuun lopussa voimaan, samaan aikaan kuin EU:n eläinlääke- ja lääkerehuasetuksen soveltaminen alkaa.

Tämä uusi eläinlääkeasetus kumoaa nykyisen eläinlääkedirektiivin. Ne säädökset, jotka annetaan jatkossa suoraan EU-asetuksessa, on poistettava kansallisesta lainsäädännöstä. Muutos vähentää tarvetta säätää asioista jatkossa kansallisesti, mutta jatkossakin tietyistä asioista me kuitenkin ilman muuta haluamme myös kansallisesti säätää. Se liittyy äskeiseen keskusteluun ruokaturvallisuudesta, joka meillä on maailman paras.

Mikrobilääkkeet, kuten antibiootit, viruslääkkeet, sienilääkkeet ja alkueläinlääkkeet: Mikrobilääkeresistenssi on iso, merkittävä, myöskin huolta aiheuttava asia. Siinä muodostuu sellaisia bakteereita, joihin eivät enää mikrobilääkkeet tehoa. Antibioottiresistenssillä tarkoitetaan bakteerien kykyä vastustaa antibioottien vaikutuksia. Eläinlääke- ja lääkerehuasetuksessa keskeistä on resistenssin kehittymisen ehkäiseminen, ja tämä on keskeistä myös hallituksen esityksessä.

Eläinlääkeasetus asettaa mikrobilääkkeiden käytölle rajoituksia ja edellyttää jatkossa tiedonkeruuta eläimille käytetyistä mikrobilääkkeistä. Suomessa tiedonkeruu on tarkoitus aloittaa lain voimaan tullessa kaikkien kasvatettavien ja pidettävien eläinlajien osalta yhtäaikaaisesti, koska tällä tavalla voidaan varmistaa eläinlääkeasetuksen edellyttämien tieto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

jen laatu ja vertailukelpoisuus. Tiedot on tarkoitus kerätä eläinlääkäreiltä ja tukkukauppiailta, ei eläinten omistajilta. Tiedonkeruun avulla mikrobilääkkeiden käyttöä on mahdollista ohjata entistä perustellumpaan suuntaan, kun ohjeita ja valvontaa voidaan kohdentaa sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Eläinlääkeasetuksessa keskeistä on myös lääkkeiden vähittäismyyntin oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva sääntely. Suomessa eläinlääkärillä olisi apteekkien tavoin oikeus saada keskeyttämättömästi lääkkeitä tukkukauppiailta. Eläinlääkärin oikeus luovuttaa ja myydä lääkkeitä hoitamiensa potilaiden hoitoon ja jatkohoitoon säilyisi nykyisellään, eivätkä eläinlääkärit jatkossakaan toimisi apteekkien kaltaisina vähittäismyyjinä.

Arvoisa puhemies! Suomessa antibioottien kokonaismyyntimäärät ovat vain viidesosa EU:n keskiarvosta, siis vain viidesosa EU:n keskiarvosta. Eli voidaan sanoa hallitusohjelman strategisen tavoitteen mukaisesti tämän kohdan toteutuneen hyvin — niin kuin se on ollut jo pitkän aikaa. Pienten lukujen ansiosta Suomi loistaa kokoaan suurempana maailmalla, esimerkin näyttäjänä maailmalla. Lisäksi eläimille käytettävien antibioottien kokonaismyyntissä on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana huomattavaa laskua jo entisestään maltillisesta käytöstä. Antibioottiresistenssiä esiintyy kuitenkin kaikkialla, missä antibiootteja käytetään, ja hyvästä tilanteestamme huolimatta meidänkin on jatkossa tehtävä kaikki mahdolliset toimet antibioottien käytön vähentämiseksi edelleen.

Suomessa vain eläinlääkäri voi antaa eläinlääke- ja lääkerehumääräyksen eli lääkeresepin. Lainsäädäntöä on kuitenkin tarkoitus selkeyttää siirtämällä kyseinen oikeus eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetusta laista eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin, jolloin kaikki eläinlääkkeiden käyttöön liittyvät eläinlääkärin oikeudet ja velvollisuudet ovat jatkossa yhdessä laissa. Eläinlääke- ja lääkerehumääräykset ovat jatkossa voimassa koko Euroopan unionissa, ja eläinlääkäreiden on noudatettava eläinlääke- ja lääkerehuusestusten säädöksiä lääkeresepien tietosisällön osalta. Mikrobilääkeresepit ovat jatkossa voimassa vain viisi päivää niiden antamisesta, mutta muiden eläinlääkkeiden osalta reseptien voimassaoloajoista on jatkossa säädettävä kansallisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

16.34 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Mikrobilääkkeillä on tärkeä rooli eläinten infektiosairauksien hoidossa. Toisaalta mikrobilääkkeiden käyttöön liittyvät omat haasteensa, kuten resistenssin muodostuminen. Sen ehkäisy onkin olennainen tavoite. Tämä hallituksen esitys liittyy laajempaan eläinlääkepakettiin, ja on kannatettavaa, että tätä asiaa edistetään EU-tasolla. Toki Suomessa tilanne on jo varsin hyvällä tolalla.

Kiinnittäisin huomiota vielä kuitenkin tietojen keräämiseen ja kirjaamiseen sekä mahdollisiin lisäkustannuksiin. Tietojen syöttämisestä voi aiheutua eläinlääkärille lisävaivaa, ja ohjelmiston yhteensopivuudessa voi ilmetä haasteita. Tästä huolimatta esitys on kokonaisuudessaan hyvä, sillä se tähtää muun muassa eläinlääkkeiden saatavuuden edistämiseen ja mikrobilääkeresistenssin syntymisen riskin ehkäisemiseen. Ei ole myöskään salaisuus, että osassa EU-maista eläinten lääkitseminen on varsin holtitonta, mikä saattaa koskettaa myös suomalaisia kuluttajia. Tämä koskee myös lääkerehujen käyttöä.

Turpeesta, joka on ollut viime aikoina monille jopa kirosana, haluan todeta, koska puhutaan antibiooteista ja eläimistä tässä yhteydessä, että kuiviketurve on hyvin erinomainen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

ominaisuuksiltaan eläinten jalkojen hyvinvointiin. Elikkä kuiviketurpeen tilalle ei ole tällä hetkellä mitään korvaavaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

16.36 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Nyt täytyy sanoa, että edustaja Elomaa vei puheenvuorostani 50 prosenttia — joten en lähde sitä toistamaan, erinomainen puheenvuoro — ja lopetti juuri siihen oikeaan asiaan: meidän kaikki valkoinen liha kasvaa turpeella ja voi hyvin sen takia, että siinä ei ole bakteereita, jotka sitten olisivat haitallisia. Näin lääkinnältä välttyään. Mutta tärkeintä tässä on, että eläinlääkeasetuksella ehkäistään mikrobilääkeresistenssin syntymisen riskiä ja yhtenäistetään jäsenvaltioiden lainsäädäntöä — erittäin hyvä tavoite.

Muistuttaisin tässäkin vaiheessa ministeri Leppää, että me emme saa tyytyä tähän, koska se on meidän maataloustuotteiden ja erityisesti eläinten osalta se meidän suuri vientivalttimme. Emme voi sanoa, että nyt kun EU:ssa ollaan näin hyvin yhtenäistetty, emme käyttäisi sitä meidän erinomaista esimerkin näyttämistä, minkä ministeri Leppä toi esille. Meidän pitää vaatia sitä, mitä meillä jo on. Lähtötasoon, mikä tässä nyt luodaan, emme saa tyytyä, vaan ollaan edelläkävijöitä ja koetetaan saada koko ajan EU-vaikuttamisella meille se — vaikka kauppapolitiikkaan ei varmasti pystytäkään vaikuttamaan millään säädöksillä — että minimitason ylittävät tuotteet olisivat hinnaltaan parempia. Mutta kuluttaja kyllä sen ymmärtää, kun kerrotaan, minkälainen huomattavasti pienempi riski on, kun käytetään suomalaista lihaa tai lihatuotteita. Toivotaan, että me emme unohda sitä, että olemme salmonellavapaa maa, emme käytä antibiootteja. Meillä ei maidontuotannossa käytetä muuten kuin hetkellisesti antibiootteja, vain sen taudin hoitamiseksi, ja siihen meillä pitää olla edelleen valmiuksia. Ja olikin iloista kuulla tuo, kuinka hyvin olemme hyvästä tasosta edelleen menneet eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ledamot Norrback.

16.38 Anders Norrback r: Tack, kiitos, arvoisa puhemies! Esitys eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamiseksi on suurelta osin tekninen, niin kuin on tullut esiin.

Haluan kuitenkin mainita muutaman sanan eläin- ja lihantuotannostamme, joka on herättänyt aika paljon keskustelua viime aikoina. Olemme suurten kysymysten äärellä, kun keskustelemme eläinten hyvinvoinnista ja hyvinvointiin liittyvien asioiden parissa. Parannamme jatkuvasti eläintuotannon eettisyyttä ja siihen liittyviä käytäntöjä, ja tämä on tärkeää. Hallittu ja vastuullinen lääkitseminen on osa eläinten hyvinvointia, ja Suomen järjestelmä ja Suomen tuottaja hyvin tuntevatkin, että näin on. Meidän tulisi olla ylpeitä tästä hyvästä työstä, jota teemme Suomessa ruoantuotannon saralla, ja näen, että Suomella on maana mahdollisuuksia kasvaa edelleen ruoantuottajana nimenomaan tämän ansiosta.

Ärade talman! Det är igen ett bra lagförslag som vi får presenterat för oss här, och det är viktigt för oss i Finland det här. Resistensen mot antibiotika talar vi alltför lite om i vårt land, och det beror på att vi inte har det problemet här. Men det är ett allvarligt problem, och det försöker vi bemöta här. Sedan vill jag också påpeka det som ledamot Myllykoski sade, att vi till konsumenterna ännu bättre behöver föra ut att vi verkligen är unika och att vi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

har ett speciellt läge när det gäller just användningen av mediciner i vår djurproduktion. Det här är en av våra framgångsfaktorer som vi ska hålla oss framme med. Samtidigt som vi också med tanke på djuren och på människorna generellt behöver påpeka åt alla andra, som inte i mitt tycke sköter de här sakerna lika bra, hur viktigt det är att man tar tag i det här på allvar. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

16.40 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Eläinlääkäripalvelut ovat jo nyt varsin hintavia varsinkin pienituloisille ja eläkeläisille johtuen just tästä niiden 24 pinnan alvista. Nyt kun suunnattoman paljon arvostamani ministeri Leppä on paikalla, tahtoisin kysyä: Jos ja kun tämä laki menee näin maaliin, tulevatko eläinlääkärin hinnat nousemaan kuluttajille vielä enemmän? Plus se, että lisäksi tämä laki sitten vielä entistä enemmän byrokratiaa eläinlääkäreille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.41 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On aivan oikein, että näihin bakteeriresistenssiasioihin kiinnitetään iso huomio niin Euroopan unionin omissa päätöksissä kuin totta kai myös täällä eduskunnan päätöksissä, ja toki tässä on kysymys nimenomaan EU:sta tulleen ohjeen täytäntöönpanosta. Mutta se asia kannattaa meidän kansallisesti tarkastella, kuten ministeri omassa esittelypuheenvuorossaan mainitsi. Asia on nimittäin niin, että jos me aidosti haluamme säilyttää kansanterveytemme hyvällä tasolla, meidän on kiinnitettävä tähän eläinlääkintäpuoleen tervettä huomiota. Totta kai taudit pitää eläimiltä hoitaa pois. Se on ihan selvä asia, että eläimet eivät saa kärsiä, ja jos joku sairaus iskee, niin se hoidetaan kuntoon ja sillä selvä.

Edustaja Elomaa käytti erinomaisen puheenvuoron kuiviketurpeen asemasta Suomessa. On aivan käsittämätöntä, että tässä maassa on hurahdettu semmoiseen käsittämättömään turvehysteriaan. Jos turve meiltä loppuu, niin meiltä loppuu broilerintuotanto välittömästi. Broilereita ei voi kasvattaa, jos ei ole sitä antiseptistä turvetta siellä broilerikasvattamon lattialla. Jokaisen erän jälkeen, kun erä on lähtenyt teurastamolle, se broilerikasvattamo puhdistetaan, turpeet viedään pois, desinfioidaan, ja sitten uusi, puhdas turve levitetään, jolloin se tuleva uusi eläinkanta, joka sinne tuodaan, voi hyvin ja pysyy terveenä. Jos lähdetään antibiooteilla sitä hoitamaan, niin välittömästi tuotanto on kannattamatonta ja se loppuu. Jos ei viljelijä itse sitä lopeta, niin rahoittajat sen lopettavat. Sama koskee maidontuotantoa: jos navetoissa ei saada käytettyä järkevästi kuiviketurvetta, niin olemme välittömästi pulassa. Sama koskee sikaloita, sama koskee kanaloita.

On täysin käsittämätöntä, että tässä maassa on hurahdettu siihen, että turve on muka maailman pahin juttu — ja ennen kaikkea julkinen sana on lähtenyt tähän humppaan mukaan. Kun kerran turve on meidän suuri rikkautemme, niin käytetään sitä. Nyt parhaillaan Glasgow’n ilmastokokouksessa meidän suuret valopäät huutavat kurkku suorana, että turve on kiellettyä koko maailmassa. Kas kun eivät ole huomanneet, että Euroopassa lisääntyy koko ajan kivihiilenpoltto ja ruskohiilenpoltto. Ja nyt parhaillaan, mikä on täysin pöyristyttävää, ollaan tekemässä maakaasusta vihreää.

Kyllä minä sanon, että jos tällä keinoin maan asioita hoidetaan ja Euroopan asioita hoidetaan, tällä porukalla ei ole toivoa. Tosiasioiden tunnustaminen tässäkin asiassa on var-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

masti se paras vaihtoehto ja tälle kansakunnalle hyödyksi. Muuten tälle kansakunnalle käypi huonosti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Leppä, 2 minuuttia paikalta.

16.44 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Kiitoksia, puhemies! Kiitos taas hyvistä kommentteista ja muutamasta kysymyksestäkin, mitä tähän sisältyi. — Aloitetaan tästä byrokratiapuolesta, minkä monet teistä ottivat tässä esille ja äskeisessä asiassa esille, ja on ihan oikein, että se on esillä, ja kannustan valiokuntaa käymään tarkkaan läpi myöskin tämän puolen: Edustaja Elomaa oli ihan oikeassa siinä, että tämä pitää yhteensovittaa näiden muiden tietojärjestelmien kanssa niin, ettei tästä tule uutta lisäbyrokratiaa. Se on täysin mahdollista, ja tämä vastaa myös siihen kysymykseen, että se pitää tehdä niin, että siitä ei tule lisäkustannusta eläinlääkäripalveluiden käyttäjille, [Eduskunnasta: Hyvä!] mitä täällä edustaja Lundén kysyi. Ihan oikea, relevantti kysymys. Näin asianlaita pitää tehdä, että siitä ei tule lisää kustannuksia. Ja muistutan, että meillä on ollut jo pitkään — en muista sitä vuotta, mutta viitisenkymmentä, kuutisenkymmentä vuotta tai enemmänkin — se määräys, että kun eläinlääkärit lääkkeitä antavat sairauden hoitoon, he eivät saa ottaa siitä tukuhintaa enempää. Tämä on pitänyt myöskin kurissa sitä, että meillä ei lääkkeitä turhaan eivätkä myöskään hinnat pääse nousemaan. Tämä on erittäin tärkeä asia.

No sitten turpeen otti moni teistä esille — täysin samaa mieltä. Turve on antiseptinen kuivikeaine, ja se on eläinten hyvinvoinnin kannalta yksi merkittävä tekijä. Mitä paremmin eläin voi, mitä paremmat olosuhteet sillä on, mitä parempi kuivike sillä on, sitä vähemmän se tarvitsee lääkitystä. Siitähän tässä on kysymys. Suomi on johtavia maita yhdessä Ruotsin kanssa lääkkeiden vähäisessä käytössä niin ruoantuotannossa kuin kaikkialla muuallakin. Turve on yksi näistä asioista, mitkä tähän ovat johtaneet, ja siksi olen kyllä huolissani siitä, mistä me saamme kuiviketurpeita ja kasvuturpeita, joista sitten kasvavat niin puun taimet kuin meidän vihreä lautasellakin. Eli kyllä tämä on iso kysymys, ja tämä pitää ehdottomasti hoitaa. Me olemme todellakin esimerkki muille maille tässä asiassa ehdottomasti, [Puhemies koputtaa] ja sitä me haluamme tuolla maailmalla myöskin julki tuoda. — Kiitos. [Mikko Lundén: Erinomainen puheenvuoro!]

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.